

بازار جهانی کالاها

بررسی وضعیت جهانی واردات، ذخایر و قیمت گوشت قرمز طی سال‌های ۸۷ - ۱۹۷۸.

طی سال مذکور سهم گروه کشورهای پیشرفته سرمایه‌داری از کل واردات انواع گوشت بیش از $\frac{2}{3}$ بوده است. این گروه همچنین ۹۰ درصد از گوشت خشک شده، نمک زده و دودی و بیش از ۶۶ درصد از گوشت کنسرو شده و آماده را به خود اختصاص داده‌اند.

ادامه بحث را با بررسی وضعیت انواع گوشت پردازش نشده در سطح جهان و به تفکیک گروه کشورها دنبال می‌کنیم. حجم واردات جهانی انواع گوشت تازه، سرد کرده و یخ زده در سال ۱۹۸۷، حدود ۱۰ میلیون تن بوده که نسبت به ده سال قبل از آن رشد قابل توجهی داشته است^۱. در این میان واردات گوشت گاو و گوساله و گوشت گوسفند و بره از

همانطور که در بررسی صادرات گوشت قرمز در مقالات گذشته اشاره شد، گوشت گاو و گوساله بصورت تازه، سرد کرده و یخ زده حدود $\frac{1}{3}$ از حجم صادرات جهانی انواع گوشتها را شامل می‌شود. بالطبع، در زمینه واردات نیز این سهم می‌بایست بالا باشد. با نگاهی به جدول (۱) مشاهده می‌کنیم که در سال ۱۹۸۸، گوشت‌های گاو و گوساله و گوسفند و بره به ترتیب $\frac{32}{4}$ و $\frac{7}{8}$ درصد از مجموع واردات انواع گوشت پردازش شده و پردازش نشده را به خود اختصاص داده‌اند (گوشت گوسفند و بره از لحاظ سهم واردات بعد از گوشت‌های گاو و گوساله، خوک، مرغ و کنسرو شده و آماده در رده پنجم جای دارد)

(۱) مؤسسه مطالعات و پژوهشهای بازرگانی، بازار جهانی گوشت قرمز، در دست انتشار

جدول (۱): مقدار و ارزش وارداتی انواع گوشت قرمز و سفید و بعضی از انواع گوشتهای پردازش شده در سال ۱۹۸۸

مقدار: هزارتن
ارزش: میلیون دلار

واردات	گروه کشورها	گوشتهای نواره، سردکرده و بیخ زده				
		گوشت گاو و گوساله	گوشت کوسه و بره	گوشت خوک	گوشت مرغ	آلایشهای خوراکی دام
۱۹۸۸	جهان	۳۸۷۰/۲	۸۴۸/۷	۲۵۹۳	۲۰۰۷	۸۳۳
	کشورهای پیشرفته سرمایه‌داری	۲۷۷۵/۶	۴۵۳/۱	۲۲۲۹	۹۵۰	۵۱۵
	کشورهای سوسیالیستی	۳۳۱/۳	۶۱/۴	۱۵۸	۲۱۸	۲۷
	کشورهای در حال توسعه	۷۶۳/۲	۳۳۲/۲	۲۹۶	۸۳۳	۲۹۰
۱۹۸۷	جهان	۱۱۶۷۱/۵	۱۷۷۲/۸	۶۱۰۵	۳۱۸۶	۱۳۷۸
	کشورهای پیشرفته سرمایه‌داری	۹۲۱۹/۷	۱۳۱۹/۴	۵۵۶۳	۱۹۴۵	۱۱۳۰
	کشورهای سوسیالیستی	۵۶۶/۳	۷۴	۲۳۵	۹۵۰	۳۰
	کشورهای در حال توسعه	۱۶۸۵/۵	۴۷۹/۵	۳۰۷	۳۹۲	۲۱۸

واردات	گروه کشورها	گوشتهای پردازش شده			
		گوشت خشک شده، نمک زده و نودی	گوشت کنسرو شده و گوشت آماده	آلایشهای خوراکی دام	عصاره‌های گوشت
۱۹۸۸	جهان	۳۶۳	۱۲۹۴	۱۴۰	۱۳
	کشورهای پیشرفته سرمایه‌داری	۳۲۳	۸۵۶	۱۲۹	۸
	کشورهای سوسیالیستی	۴	۱۸۷	۰/۸	۰/۶
	کشورهای در حال توسعه	۳۶	۲۵۱	۱۰	۴
۱۹۸۷	جهان	۱۲۰۰	۲۷۵۰	۵۸۸	۸۸
	کشورهای پیشرفته سرمایه‌داری	۱۱۰۴	۲۸۲۱	۵۶۴	۶۲
	کشورهای سوسیالیستی	۳	۴۶۲	۰/۸	۰/۴
	کشورهای در حال توسعه	۹۳	۵۲۶	۲۲	۲۶

مأخذ:

F.A.O., FAO. Trade yearbook 1988 (Rome: FAO Pub., 1989).

رشد کمتری نسبت به رشد جهانی واردات انواع گوشت برخوردار بوده اند، سهم گوشتهای مذکور از این مقدار به ترتیب ۳۸ و ۸/۷ درصد بوده است.^۱

طی دوره ۸۷ - ۱۹۷۸، برخلاف مقدار واردات، ارزش واردات گوشت گاو و گوساله از رشد سریعی برخوردار بوده، بطوریکه در سال ۱۹۸۷ بیش از ۴۵ درصد از ارزش واردات انواع گوشت را به خود اختصاص داده است. همانطور که قبلاً نیز اشاره شد، گروه کشورهای پیشرفته سرمایه داری در سال مذکور، سهم بالایی را در زمینه واردات انواع

این میان کشورهای اتحاد جماهیر شوروی، عربستان سعودی، مصر و ایران بعنوان واردکنندگان عمده انواع گوشت (پردازش نشده) در دو گروه مذکور مطرح می‌باشند.^۲

سهم گروه کشورهای پیشرفته سرمایه داری در زمینه ارزش واردات انواع گوشت (پردازش نشده) نیز همچنان بالاست. این امر عمدتاً بواسطه واردات گوشتهای با کیفیت بالا و همچنین واردات مناطق غیر آلوده به بیماری دام است، که از قیمتهای جهانی بالاتری نسبت به سایر انواع گوشت و گوشت مناطق آلوده برخوردارند،

۵ کشور ایتالیا، فرانسه، آلمان غربی، انگلستان و یونان جمعاً بیش از ۸۰ درصد واردات گوشت گاو اروپای غربی را در سال ۱۹۸۷ به خود اختصاص می‌دادند

گوشت (پردازش نشده) به خود اختصاص داده اند که در این میان سهم جهانی منطقه اروپای غربی (شامل کشورهای عمده ای نظیر آلمان غربی، ایتالیا، فرانسه و انگلستان) بیش از ۴۵ درصد بوده است بطوری که سهم ۴ کشور مزبور به ۸۰ درصد از واردات منطقه ای می‌رسد. از کشورهای ایالات متحده آمریکا و ژاپن باید بعنوان مهمترین کشورهای واردکننده انواع گوشت (پردازش نشده) نام برد. سهم جهانی گروه کشورهای سوسیالیستی و در حال توسعه در سال مذکور به ترتیب معادل ۸/۲ و ۲۴/۳ درصد بوده است که در

حال آنکه سایر گروه کشورها، عمدتاً گوشت وارداتی خود را از مناطق آلوده به بیماری دام و یا گوشتهای سوبسید شده جامعه اقتصادی اروپا که از سطح قیمتهای پایین تری نسبت به گروه اول برخوردارند، تأمین می‌کنند.

مقدار ارزش واردات گوشت گاو و گوساله در گروههای سه گانه کشورها:

گروه کشورهای پیشرفته سرمایه داری، سوسیالیستی و در حال توسعه به ترتیب ۲/۶۵۹ میلیون، ۳۳۰ هزار و ۸۳۳ هزار تن گوشت گاو و گوساله وارد نموده اند که به ترتیب ۶۹/۶،

(۱) همان.

(۲) همان.

۸/۶ و ۲۱/۸ درصد از سهم جهانی را شامل شده است.^۱ از کشورهای ایالات متحده آمریکا، ایتالیا، فرانسه، اتحاد جماهیر شوروی، آلمان غربی و ژاپن، باید بعنوان کشورهای عمده وارد کننده گوشت گاو و گوساله نام برد که به ترتیب ۱۷/۷، ۱۱/۸، ۷/۶، ۱/۷، ۱/۶ و ۵/۸ درصد از سهم جهانی را در سال ۱۹۸۷ به خود اختصاص داده اند. در گروه کشورهای در حال توسعه نیز باید از کشورهای مصر، برزیل و ایران بعنوان کشورهای عمده وارد کننده نام برد. سهم جهانی سه کشور مذکور در سال ۱۹۸۷ به ترتیب ۳/۷، ۳/۷ و ۲/۱ درصد بوده است. طی سالهای ۸۹ - ۱۹۷۸، اتحاد جماهیر شوروی (چهارمین کشور عمده وارد کننده گوشت گاو) از متوسط نرخ رشد نسبتاً بالایی معادل ۲۳/۶ درصد در سال برخوردار بوده است. کشورهای مصر و ایران نیز از وضعیت مشابهی برخوردار بوده اند. حال آنکه این نرخ در گروه کشورهای پیشرفته سرمایه داری بسیار آرامتر از سایر گروه کشورها بوده است.

طی دهه ۸۷ - ۱۹۷۸، روند واردات گوشت گاو در ایالات متحده آمریکا (عمده ترین کشور وارد کننده گوشت گاو در سطح جهان) دستخوش حوادث بسیاری گردیده که این امر عمدتاً بواسطه افزایش سریع

(۱) همان.

(۲) این سطح مساوی ۱۱۰ درصد سهمیه برقرار شده واردات در هر سال می باشد و موافقت نامه تحدید داوطلبانه صادرات بمنظور محدود نمودن واردات گوشت گاو ایالات متحده آمریکا تا سطح «اقدام به عمل» مورد مذاکره قرار می گیرد.

واردات در سال ۱۹۷۹ بوده که بالطبع به تولید داخلی آن کشور صدماتی را وارد ساخته است. از سال ۱۹۸۰ به بعد برای جلوگیری از پیش آمد چنین حوادثی، دولت به اتخاذ سیاستهایی پرداخت که از آن سال به بعد هیچگاه سطح واردات به میزان ۷۱۵ هزار تن نرسید. در این سال، قانون واردات گوشت تدوین گردید. ابتدا طبق این قانون، سهمیه واردات گوشت گاو بعنوان موضوع یک قرارداد بین کشوری مطرح گردید که براساس آن اجازه ورود بیشتر گوشت را در زمان کاهش تولید داخلی و یا برعکس می داد. اما بواسطه وضعیت خاص عرضه و تقاضای کوتاه مدت گوشت گاو در این کشور و همچنین کشورهای عرضه کننده گوشت گاو به ایالات متحده آمریکا این کشور اقدام به سهمیه بندی واردات نمود. این نوع سهمیه ها در سال ۱۹۸۰ تا سطح اقدام به عمل «Trigger Level» ۵۵۸ هزار تن محاسبه و مورد پذیرش طرفین قرار گرفت. مقایسه ای بین سهمیه تعیین شده پایه، سطح «اقدام به عمل» و حجم واردات که در جدول (۲) و (۳) آورده شده بخوبی نشان می دهد که طی سالهای ۸۶ - ۱۹۸۳، حجم واردات گوشت گاو یا کمتر از سهمیه تعیین شده پایه بوده و یا اگر فزونی هم نشان می دهد بواسطه اینکه کمتر از سطح «اقدام به عمل»

جدول (۲): سهمیه وارداتی گوشت به ایالات متحده آمریکا طی سالهای ۸۷-۱۹۸۰
واحد: هزار تن

سال	۱۹۸۰	۱۹۸۱	۱۹۸۲	۱۹۸۳	۱۹۸۴	۱۹۸۵	۱۹۸۶	۱۹۸۷
سهمیه تعیین شده پایه	۶۸۸	۵۹۷	۵۳۶	۵۰۷	۵۰۷	۵۴۴	۵۹۴	۵۹۴
سطح اقدام به عمل سهمیه حداکثر	۷۵۶	۶۵۶	۵۹۰	۵۵۸	۵۵۷	۵۹۸	۶۵۳/۲	۶۵۳/۲

مأخذ:

UNCTAD *Studies in The Processing, Marketing and distribution of Commodities: The Marketing of bovine meat and Products: Areas For international Co- operation* (New York: UN Pub., 1989)

شده و فرآورده های آن و گوشت گاو نمک سود شده، شامل محدودیتهای فوق نمی باشند و از همه مناطق بویژه منطقه آمریکای لاتین (آرژانتین و برزیل) انجام می گیرد.^۱ همانطور که در جدول (۲) نیز مشاهده می شود. کشورهای عمده ای که بعد از ایالات متحده آمریکا قرار دارند - به استثناء ژاپن - کشورهای عضو جامعه اقتصادی اروپا^۲ هستند که در ضمن می بایست دو کشور انگلستان و یونان را هم به آنها افزود که در جدول مذکور وارد نشده اند. این جامعه تا حدود سال ۱۹۸۱، به مقدار زیادی گوشت گاو وارد می نمود، لذا یک وارد کننده خالص تلقی می شد ولی از این سال به بعد با کاهش مقدار واردات و افزایش صادرات (در پی افزایش سطح تولید داخلی)

بوده هیچگونه مذاکره ای جهت محدود کردن آن انجام نپذیرفته است. در سال ۱۹۸۷، حجم واردات نه تنها از سهمیه تعیین شده پایه بیشتر بود بلکه از سطح «اقدام به عمل» نیز فراتر رفت و لذا نیاز به مذاکرات جدید ضرورت یافت، این مذاکرات طی سالهای ۱۹۸۸ و ۱۹۸۹ نیز ادامه داشت. این نکته حائز اهمیت است که به لحاظ قرار داشتن ایالات متحده آمریکا در منطقه عاری از بیماری دام، مذاکرات فوق عموماً با این نوع کشورها، بویژه استرالیا، زلاندنو و کانادا صورت می گیرد. (سهم واردات گوشت گاو این کشور از بعضی از کشورهای عضو جامعه اقتصادی اروپا «EEC» که آلوده به بیماری دام هستند، بسیار محدود بوده است.) واردات گوشت گاو پخته

(1) *Food outlook*, No.2 March 1986, P. 22.

(۲) این جامعه از سال ۱۹۸۶ شامل ۱۲ کشور می باشد.

جامعه از یکدیگر از طریق برقراری تعرفه گمرکی و عوارض وارداتی سطح بالا برای کشورهای غیر عضو موجب پایین نگه داشته شدن سطح واردات از کشورهای غیر عضو شده است.

اتحاد جماهیر شوروی، با توجه به مقدار واردات، از ارزش وارداتی نسبتاً کمتری برخوردار است، این وضعیت قابل تأمل است، گرچه این کشور تا قبل از سال ۱۹۹۰، ترجیحاً گوشت مورد نیاز خود را از کشورهای سوسیالیستی اروپایی و آسیایی خریداری می نمود ولی به واسطه کاهش عرضه گوشت از سوی کشورهای مزبور، بناچار به طرف سایر کشورها (بویژه برای گوشت با کیفیت پایین تر) رو آورد. اکنون قسمت اعظم خریدهای گوشت گاو این کشور، شامل

از یک واردکننده خالص به یک صادرکننده خالص تبدیل شد. (خالص صادرات = صادرات - واردات). ۵ کشور ایتالیا، فرانسه، آلمان غربی، انگلستان و یونان جمعاً بیش از ۸۰ درصد از واردات گوشت گاو اروپای غربی را در سال ۱۹۸۷ به خود اختصاص داده اند.^۱ بیش از ۸۵ درصد از واردات گوشت گاو و گوساله (شامل دام زنده) جامعه اقتصادی اروپا از کشورهای عضو تأمین می شود.^۲ حدود ۱۰ درصد از مابقی، طبق قراردادهای گات (GATT)، لومه (Lome)،^۳ یوگسلاوی (Yugoslav) و تراز (Balance sheet) سهمیه بندی شده است. این سهمیه ها مشمول ۲۰ درصد تعرفه گمرکی هستند و هیچگونه عوارض وارداتی به آنها تعلق نمی گیرد.^۴ حمایت شدید کشورهای عضو

(۱) مؤسسه مطالعات و پژوهشهای بازرگانی پیشین.

(۲) همان.

(۳) ۵ کشور آفریقایی بوتسوانا، کنسیا، ماداگاسکار، سوازیلند زیمبابوه، تحت این قرارداد عمل می کنند.

(4) *World Economic Service*, No.244, February 16, 1988, P. 4.

در حال حاضر قسمت اعظم خریدهای گوشت گاو کشورهای سوسیالیستی، شامل گوشتهای سوسید شده (ذخایر مداخله‌ای) جامعه اقتصادی اروپا می‌باشد که این گروه از کشورها در پی اجرای برنامه‌های اصلاحی خود ناچار به افزایش حجم واردات گوشت و قبول کمکهای غذایی می‌باشند.

جدول (۳): مقدار و ارزش واردات گوشت گاو و گوساله به تفکیک کشورهای عمده واردکننده طی سالهای ۸۹-۱۹۷۸
 واحد: مقدار: هزار تن
 ارزش: میلیون دلار

شرح	کشورها	سال		۱۹۷۹	۱۹۸۰	۱۹۸۱	۱۹۸۲	۱۹۸۳
		سهم جهانی (درصد)						
واردات	جهان	۱۰۰	۳۰۲۲/۹	۳۲۲۱/۵	۳۲۲۲/۹	۳۲۰۳/۷	۳۳۴۱/۷	۳۴۴۴/-
	ایالات متحده آمریکا	۲۲/۲	۶۷۳/۳	۷۱۴/۸	۶۴۲/۳	۵۴۲/۵	۶۲۴/۳	۵۵۷/۱
	ایتالیا	۱۰/۶	۳۲۱/۶	۳۲۰/۷	۳۵۰/۳	۳۶۶/۲	۴۳۶/۵	۴۳۵/۹
	فرانسه	۸/۶	۲۶۱/۴	۲۳۵/۷	۲۵۳/۵	۲۳۶/۸	۲۵۱/۸	۲۷۳/۵
	آلمان غربی	۶/۶	۱۹۹/۵	۲۱۰/۸	۲۰۰/۱	۱۷۲/۹	۱۶۶/۶	۱۸۷/۵
	ژاپن	۳/۳	۹۹/۹	۱۲۹/۷	۱۲۱/۹	۱۲۲/۹	۱۲۲/۱	۱۳۷/۲
	اتحاد جماهیر شوروی	" ۴۰"	" ۱/۳"	" ۲۱۰"	" ۳۳۳"	" ۳۸۵"	" ۳۵۰"	" ۴۲۰"
	مصر	۱/۵	۴۶/۶	۳۲/۳	۶۵/۲	۱۰۸/۹	۹۷/۱	۱۳۳/۶
	برزیل	۳/۷	۱۱۲/۶	۱۱۰/۵	۶۲/۵	۶۰/۳	۲۰/۶	۲۲/۳
ارزده	جهان	۱۰۰	۶۲۷۱	۸۲۲۳/۱	۸۷۵۹/۱	۸۰۹۹/۶	۸۱۶۶/۵	۸۰۰۸/۱
	ایتالیا	۱۵/۵	۹۷۰/۸	۱۱۵۰/۳	۱۳۳۰/۲	۱۲۷۵/۸	۱۲۲۸/۲	۱۳۸۳/۲
	ایالات متحده آمریکا	۱۸/۳	۱۱۴۹/۷	۱۷۶۲/۲	۱۵۶۴/۳	۱۱۹۲/۷	۱۲۴۰/۸	۱۱۲۵/۷
	فرانسه	۱۳/۲	۸۲۲	۸۲۰/۷	۸۹۹/۱	۷۸۱/۱	۷۸۱/۲	۷۶۵/۶
	آلمان غربی	۸/۹	۵۵۳/۱	۶۷۹	۶۷۰/۵	۵۳۷/۹	۴۸۷/۲	۵۰۷/۴
	ژاپن	۳/۵	۲۲۱/۵	۴۰۶/۶	۴۳۸/۷	۳۹۹/۱	۳۹۱/۳	۴۴۵/۵
	اتحاد جماهیر شوروی	" ۶۰"	" ۱"	" ۳۱۵"	" ۵۹۰"	" ۶۷۷"	" ۵۷۰"	" ۶۱۳"
	مصر	۱/۲	۷۲/۳	۲۷/۴	۸۴/۳	۱۶۷	۱۶۷/۶	۱۶۵/۴
	برزیل	۱/۵	۹۳/۲	۱۵۵/۳	۸۹/۸	۷۲/۶	۱۹/۶	۲۰/۷

شرح کشورها	سال	۱۹۸۴	۱۹۸۵	۱۹۸۶	۱۹۸۷		متوسط نرخ رشد سالانه (اثر صاف) ۱۹۷۸-۸۷	۱۹۸۸	۶ ماهه اول ۱۹۸۹
					جهان	اقتصاد			
جهان		۳۲۸۲/۵	۳۵۲۴/۸	۴۰۸۴/۵	۳۸۲۱/۷	۱۰۰	۲/۶	۳۸۷۰/۲	-
ایالات متحده آمریکا		۵۰۶/۳	۵۹۴/۸	۶۳۰/۱	۶۷۶/۳	۱۷/۷	-	۷۰۴/۶	۲۷۸
ایتالیا		۴۰۸/۱	۵۰۷/۳	۴۶۳/۲	۴۴۹/۲	۱۱/۸	۳/۷	۴۱۲/۲	۲۴۳/۲
فرانسه		۲۶۸/۴	۳۱۰/۲	۳۱۱/۴	۲۹۲/۱	۷/۶	۱/۲	۳۰۰/۵	۱۷۱/۱
آلمان غربی		۲۱۶/۴	۲۲۸/۷	۲۲۱/۷	۲۳۳/۴	۶/۱	۱/۷	۲۲۵/-	۱۱۰/۲
ژاپن		۱۴۵/۶	۱۵۰/۶	۱۷۹/۱	۲۲۰	۵/۸	۹/۱	۲۶۳/۵	۲۲۰/۷
اتحاد جماهیر شوروی		" ۳۷۵	" ۳۲۰	" ۳۲۰	" ۲۷۰	" ۷/۱	۲۳/۶	" ۲۱۰	* ۶۰
مصر		۱۵۶/۸	۱۳۸/۳	۱۷۵/۵	۱۴۲/۹	۳/۷	۱۳/۳	۱۳۸/۹	" ۷۵
برزیل		۳۴/۲	۴۸/۴	۴۴۱/۴	۱۴۲/۹	۳/۷	۲/۷	* ۲۰	* ۲۰
جهان		۶۸۴۵/۹	۷۰۶۱/۳	۸۶۹۹/۱	۱۰۲۲۴/۸	۱۰۰	۵/۶	۱۱۶۷۱/۵	-
ایتالیا		۱۰۹۸/۱	۱۲۹۴/۶	۱۵۳۵/۲	۱۷۸۱/۵	۱۷/۴	۶/۹	۱۷۱۳/۵	-
ایالات متحده آمریکا		۱۰۰۶/۳	۱۰۷۷/۴	۱۱۰۳/۸	۱۲۲۳/۴	۱۳/۱	۱/۷	۱۴۹۲/۳	-
فرانسه		۶۱۳/۷	۷۱۷/۳	۹۴۶/۸	۱۰۴۲/۷	۱۰/۲	۲/۴	۱۱۴۱/۳	-
آلمان غربی		۵۰۳/۳	۵۲۲/۲	۶۷۸/۹	۹۴۰/۶	۹/۲	۶	۹۹۰/۷	-
ژاپن		۴۵۵/۲	۴۶۸	۵۵۷/۵	۷۹۹/۷	۷/۸	۱۵/۳	۱۱۹۲/۸	-
اتحاد جماهیر شوروی		" ۴۶۷	" ۳۵۲	" ۴۱۰	" ۳۹۴	" ۳/۸	۲۳/۲	" ۳۴۴	-
مصر		۲۰۷/۸	۱۷۰/۸	۲۳۳/۱	۲۵۶/۵	۲/۵	۱۵/۱	۳۶۶	-
برزیل		۳۰/۵	۳۹	۳۹۶/۱	۱۴۲/۳	۱/۴	۴/۷	* ۲۰	-

توضیح: * : رقم غیرقطعی یا تخمینی است.
 ** : رقم تخمین فائو (FAO) است.

۱. F.A.O., *FAO Trade yearbook 1978-88* (Rome: FAO Pub., 1979-89). مأخذ:
 ۲. F.A.O., *FAO Quarterly bulletin of statistics 1, vol. 3. 1990*

در بلند مدت انتظار می‌رود که سیاست مشترک کشاورزی (CAP) جامعه اقتصادی اروپا در زمینه افزایش تولید گوشت گوسفند، از طریق اعطاء جواز متغیر (پرداختهای جبرانی به دامداران)، موجب کاهش حجم واردات این گروه از کشورها گردد.

ژاپن (منطقه خاور دور)، آلمانی غربی بعنوان عمده‌ترین واردکنندگان گوشت گوسفند و بره در این گروه از کشورها مطرح می‌باشند. کشور انگلستان به تنهایی ۱۵/۲ درصد از سهم جهانی را به خود اختصاص داده است (جدول ۴) واردات گوشت گوسفند و بره در این کشور، تحت تأثیر سیاست افزایش نرخ خود کفایی و تا حدودی کاهش مصرف سرانه که در کل جامعه اقتصادی اروپا اجرا گردید قرار گرفته و کاهش حدود ۴۰ درصد راطی دوره ۸۷ - ۱۹۷۸ نشان می‌دهد. (نرخ خود کفایی گوشت گوسفند در کل جامعه اقتصادی اروپا از ۷۴/۷ درصد در سال ۱۹۸۳ به ۸۰ درصد در سال ۱۹۸۸ افزایش یافته است.) ولی در عین حال جامعه اقتصادی اروپا یک واردکننده خالص گوشت گوسفند، اسب، خرگوش و آلیشهای غیر خوراکی گوشت بشمار می‌رود. این امر عمدتاً ناشی از سطح قیمتهای پایین‌ترین نوع گوشتها نسبت به گوشت گاو بوده است. در بلندمدت انتظار می‌رود که سیاست مشترک کشاورزی (CAP) جامعه اقتصادی اروپا در زمینه افزایش تولید گوشت گوسفند موجب

گوشتهای سوبسید شده (ذخایر مداخله‌ای) جامعه اقتصادی اروپا می‌باشد. کمکهای غذایی ویژه را هم می‌بایست به این مقدار افزود که عمدتاً از کشورهای آلمان غربی و همچنین ایالات متحده آمریکا تحت برنامه «گسترش صادرات محصولات کشاورزی» انجام می‌پذیرد. بطور کلی گروه کشورهای سوسیالیستی در پی اجرای برنامه‌های اصلاحی ناچار به افزایش حجم واردات گوشت و قبول کمکهای غذایی بمنظور تأمین نیاز داخلی می‌باشند!

کشورهای مصر و برزیل، که خریداران عمده گوشتهای سوبسید شده جامعه اقتصادی اروپا می‌باشند از وضعیت مشابهی در ارتباط با ارزش واردات برخوردار هستند.

مقدار ارزش واردات گوشت گوسفند و بره در گروههای سه گانه کشورها

در سال ۱۹۸۷ گروه کشورهای پیشرفته سرمایه‌داری حدود ۴۳۷ هزار تن گوشت گوسفند و بره وارد نموده که در این میان سهم منطقه اروپای غربی از مقدار فوق حدود ۷۵ درصد بوده است. کشورهای انگلستان، فرانسه،

زیادای دام زنده بمنظور تأمین گوشت مصرفی داخلی و همچنین مراسم حج وارد می‌نماید.) ایران بعنوان دومین کشور عمده واردکننده گوشت گوسفند در سطح جهان، در سال ۱۹۸۷، حدود ۱۱۵ هزار تن گوشت گوسفند وارد نموده است. درآمدهای نفتی و رشد سریع صنعت مرغداری از مهمترین عوامل در تغییرات حجم واردات در منطقه خاورمیانه - بویژه از سال ۱۹۸۲ به بعد - محسوب می‌شود.

سه‌م واردات از مصرف گوشت قرمز:

طی سالهای ۸۷ - ۱۹۷۸، سه‌م واردات از مصرف گوشت قرمز در کل جهان افزایش داشته بطوری که این سه‌م در مورد گوشت گاو و گوساله و گوشت گوسفند و بره به ترتیب ۷/۷ و ۱۳/۷ درصد در سال ۱۹۸۷ بوده است. نتیجتاً، گوشت گوسفند و بره در مقایسه با گوشت گاو و گوساله وابستگی بیشتری را به واردات نشان می‌دهد. بطور کلی گروه کشورهای پیشرفته سرمایه‌داری بیشترین وابستگی و گروه کشورهای سوسیالیستی کمترین وابستگی را نشان می‌دهند. طی نیمه دوم دهه ۱۹۸۰، سه‌م واردات کشورهای عراق، ایران، مصر، ژاپن و ایتالیا (به ترتیب

کاهش حجم واردات شود. این جامعه از طریق اعطاء جوایز متغیر (پرداختهای جبرانی) به دامداران، آنها را مورد تشویق قرار می‌دهد. این جوایز با توجه به تفاوت سطح قیمت‌های بازار با قیمت‌های راهنمای تعیین شده (Specified guide Price)، محاسبه و پرداخت می‌شود. کشورهای زلاندنو و استرالیا تأمین‌کننده بیش از ۵۰ درصد از نیاز وارداتی این جامعه هستند ولی در مورد بعضی از کشورهای عضو (بویژه فرانسه) بیش از ۹۰ درصد از واردات از سوی کشورهای دیگر عضو تأمین می‌شود^۱ و به همین دلیل است که سه‌م این کشور از لحاظ ارزش وارداتی در مقایسه با مقدار واردات در سطح جهان بسیار بالاتر است.

در سال ۱۹۸۷ دو گروه کشورهای سوسیالیستی و در حال توسعه به ترتیب ۸/۶ و ۴۱ درصد از واردات جهانی گوشت گوسفند را به خود اختصاص داده‌اند. اتحاد جماهیر شوروی به تنهایی حدود ۷۰ درصد از واردات گروه خود را در اختیار داشته است. کشورهای ایران، امارات متحده عربی و عربستان سعودی نیز عمده‌ترین کشورهای واردکننده گوشت گوسفند در گروه خود بوده‌اند. (لازم به ذکر است که عربستان سعودی هر ساله مقدار

(1) *Agra Europe*, May 30, 1986, P. M/3.

Agra Europe, Januray 20, 1989, P. M/3.

(۲) مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی، پیشین

جدول (۴): مقدار و ارزش واردات گوشت گوسفند و بره به تفکیک کشورهای عمده طی سالهای ۸۹-۱۹۸۸

مقدار: هزار تن
 ارزش: میلیون دلار

کشورها	سال		۱۹۷۹	۱۹۸۰	۱۹۸۱	۱۹۸۲	۱۹۸۳
	۱۹۷۸	۱۹۷۷					
جهان	۷۳۸/۱	۱۰۰	۸۰۸/۲	۸۳۲/-	۸۶۸/۲	۹۲۰	۸۲۰/۶
انگلستان	۲۲۵/۹	۳۰/۶	۲۰۸	۱۹۱/۵	۱۵۸/۳	۲۲۳/۳	۱۶۱/۶
فرانسه	۴۶/۷۰	۳/۶	۴۲/۳	۳۸/۷	۲۵/۹	۴۷/۳	۵۷/۸
ژاپن	۱۳۹/۷	۱۹	۱۱۸/۵	۷۸/۶	۷۸/۸	۸۵/۱	۸۲/۵
اتحاد جماهیر شوروی	" ۱۰	۱/۳	" ۷۰	" ۱۳۰	" ۱۳۵	" ۱۲۰	" ۱۰۰
ایران	۴۹/۸	۷	۵۴/۷	" ۱۱۰	" ۱۲۵	" ۱۶۱/۷	۱۱۲/۱
امارات متحده عربی	" ۶/۱	۰/۸	۲۱/۱	۲۲/۸	۲۰	" ۱۶	" ۲۰
جهان	۱۳۸۲/۶	۱۰۰	۱۵۷۵/۷	۱۷۳۱/۹	۱۹۶۸/۶	۱۹۹۹/۵	۱۵۳۷/۸
فرانسه	۱۶۸/۵	۱۳/۱	۱۶۹/۸	۱۶۷/۱	۱۷۲/۸	۱۵۸/۶	۱۷۶/۸
انگلستان	۳۵۰/۳	۲۷/۲	۳۶۷/۳	۳۹۵/۸	۳۲۴/۷	۲۳۵/۸	۲۶۲/۹
ژاپن	۲۰۲/۷	۱۶	۲۱۹/۷	۱۲۶/۵	۱۷۹/۱	۱۵۲/۲	۱۲۱/۸
اتحاد جماهیر شوروی	" ۱۰	۰/۸	" ۸۰	" ۱۷۰	" ۲۰۰	" ۱۳۰	" ۹۷
ایران	۷۲/۳	۵/۷	۶۹	۱۸۷	۲۸۰	۳۲۲/۶	۲۰۹/۶
امارات متحده عربی	" ۱۲/۵	۱/۱	۵۱/۲	۵۲	۲۸	" ۳۲	" ۳۵
کشورها	سال		۱۹۸۷	۱۹۸۶	۱۹۸۵	۱۹۸۴	۱۹۸۳
۱۹۸۹	۱۹۸۸						
جهان	۷۷۶/۳	۱۰۰	۸۷۰/۳	۸۶۲/۶	۷۹۱/۴	۷۶۶/۲	۸۲۸/۷
انگلستان	۱۶۰/۹	۱۳۵/۱	۱۲۱/۸	۱۳۵/۱	۱۲۵/۱	۱۲۰/۱	۱۳۰/۱
فرانسه	۶۳/۶	۶۷/۳	۹۲/۸	۸۲/۵	۶۷/۳	۷۲/۳	۵۲/۵
ژاپن	۷۲/۷	۷۹/۵	۷۶/۷	۷۹/۳	۷۹/۵	۷۷/۷	۶۰/۲
اتحاد جماهیر شوروی	" ۳۵	" ۴۰	" ۵۲	" ۱۲	" ۴۰	" ۲۰	" ۲۰
ایران	۱۱۳/۸	۱۱۰/۹	۱۱۵	۸۰/۵	۱۱۰/۹	۹/۷	" ۹۰
امارات متحده عربی	" ۱۸	" ۱۹	" ۲۲	" ۲۶	" ۱۹	" ۲۲	" ۲۲

ماه اول ۱۹۸۹ شامل	۱۹۸۸	متوسط نرخ رشد سالانه (درصد) ۱۹۷۸ - ۸۷	۱۹۸۷		۱۹۸۶	۱۹۸۵	۱۹۸۴	سال کشورها	کشور
			جهانی (درصد)	جهانی (درصد)					
-	۱۷۷۲/۸	۲/۸	۱۰۰	۱۶۵۶/۲	۱۴۶۶/۲	۱۲۲۵/۲	۱۲۹۱/۲	جهان	از داده های تاریخ مندی
-	۳۷۸/۹	۷/۲	۱۹/۵	۳۲۲/۶	۲۶۰/۳	۱۷۱/۶	۱۷۱	فرانسه	
-	۲۲۲/۲	۲/۶	۱۵/۱	۲۴۹/۸	۲۲۷/۹	۲۲۱	۲۵۶/۱	انگلستان	
-	۱۵۲	۴/۸	۷/۹	۱۲۰/۲	۱۱۱/۹	۱۱۲/۹	۱۲۱/۵	ژاپن	
-	* ۳۹	۲۰	۳/۳	" ۵۲	" ۷۳	" ۳۲	" ۳۸	اتحاد جماهیر شوروی	
-	* ۱۰۰	۵/۹	۷/۶	" ۱۲۵	۹۷/۵	۱۵۸/۱	۱۸۹/۶	ایران	
-	* ۵۰	۱۳/۶	۲/۸	* ۲۶	* ۵۲	" ۳۰	" ۳۱	امارات متحده عربی	

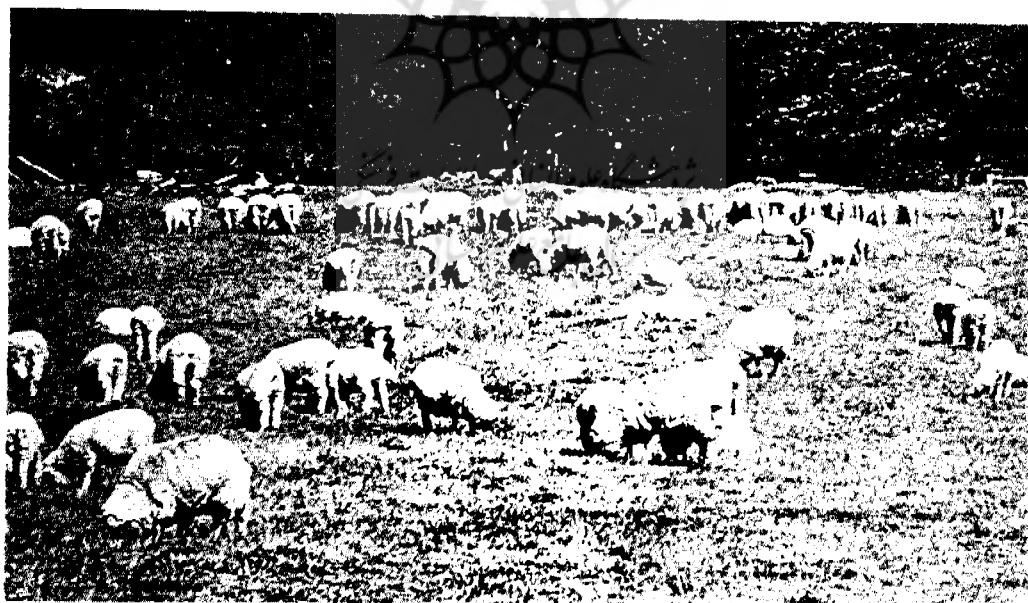
توضیح: * : رقم غیرقطعی یا تخمینی است.

" : رقم تخمین فائو (FAO) است.

F.A.O., *FAO Trade Yearbook 1978-88* (Rome: FAO Pub., 1979-89).

مأخذ:

F.A.O., *FAO Quarterly bulletin of Statistics 1*, Vol. 3, 1990

درآمدهای نفتی و رشد سریع صنعت مرغداری از مهمترین عوامل در
تغییرات حجم واردات در منطقه خاور میانه، بویژه از سال ۱۹۸۲
به بعد محسوب می شود.

برای خود کفایی، سهمیه بندی واردات، محدودیتهای داوطلبانه برای واردات، تعرفه های گمرکی، عوارض وارداتی متغیر، حساسیتهای بهداشتی و سلامتی دام و بسیاری از عوامل ریز و درشت دیگر زمینه ساز مشکلات مختلف و قانون بندیهای جدیدی در زمینه واردات گوشت گردیده اند. تاریخچه این نوع اقدامات (به شکل تعرفه های ساده) به حدود سال ۱۹۳۰ برمی گردد. بعدها (بویژه از سال ۱۹۷۴) این عوامل شکل پیچیده تری به خود گرفت. اوج این تحولات در بحران سالهای ۷۶ - ۱۹۷۴، زمانیکه کاهش تقاضا برای گوشت گاو همراه با افزایش عرضه منجر به کاهش شدید قیمتهای بین المللی گردید مشاهده می شود.^۱

هم اکنون، کشور ژاپن با توجه به شرایط عرضه و تقاضای بازار داخلی، دوبار در سال دو نوع سهمیه کلی و ویژه برقرار می نماید. در اواخر ژوئن ۱۹۸۸، سهمیه این کشور برابر ۲۱۴ هزار تن در سال همراه با یک افزایش ۶۰ هزار تنی در هر سال تا پایان سال ۱۹۹۱ تعیین شد.^۲ ایالات متحده آمریکا بعنوان عمده ترین کشور وارد کننده گوشت گاو، کنترلهایی بر

اهمیت)، از مصرف گوشت گاو و گوساله بیش از ۲۴ درصد را نشان می دهند، حال آنکه در سال ۱۹۸۷، اتحاد جماهیر شوروی و ایالات متحده آمریکا به ترتیب ۳/۱ و ۵/۷ درصد از گوشت گاو مورد نیاز خود را از خارج وارد کرده اند.

در سال ۱۹۸۷ کشور انگلستان عمده ترین وارد کننده گوشت گوسفند در جهان) حدود ۳۸ درصد از مصرف داخلی خود را از طریق واردات تأمین نموده است. این سهم در سال مذکور، در کشورهای ژاپن، امارات متحده عربی، فرانسه و ایران به ترتیب ۱۰۰، ۷۹، ۳۷/۴ و ۳۳ درصد بوده است.

عوامل مؤثر بر واردات گوشت قرمز:

عوامل مؤثر در بخش واردات گوشت جدای از عوامل مؤثر بر تولید، مصرف، صادرات و قیمت آن نبوده و به شدت از آنها تأثیر می پذیرد. ولی در شرایط طبیعی، عواملی چند - که از اهمیت بسزایی هم برخوردارند و از دیرباز بر سر راه واردات و بویژه کاهش آن قرار داشته و دارند - همچون تلاش

(1) UNCTAD, *Studies in The Processing, marketing and distribution of The Commodities, The marketing of bovine meat and Products: Areas for International Co-Operation.* (New -

Y ork: UN Pub., 1989) P. 28

وارد کننده شرایط متفاوتی را ارائه می‌دهند. از مهمترین عوامل مؤثر در این جهت گیریها می‌توان از، آوده بودن یا نبودن مناطق عرضه کننده گوشت و حساسیت کشورهای مسلمان نسبت به کشتارهای غیر شرعی نام برد.

حمایتهای دولتی در جهت بالا بردن نرخ خود کفایی، تغییرات قیمت نفت و درآمدهای صادراتی در منطقه خاورمیانه، محدودیتهای ارزی در گروه کشورهای در حال توسعه و سوسیالیستی از جمله عوامل مؤثر در عدم رشد واردات محسوب می‌شوند.

ذخایر گوشت قرمز در کشورهای عمده جهان:

به لحاظ در دسترس نبودن آمار جامعی در زمینه ذخایر گوشت قرمز، بحث را در مورد بعضی از کشورها و آنهم طی سالهای ۸۴-۱۹۸۱ محدود نموده ایم. جدول (۵) میزان ذخایر گوشت گاو و گوساله را در اکثر کشورهای عمده نشان می‌دهد. جامعه اقتصادی اروپا (شامل ۱۰ کشور) دارای بیشترین ذخایر گوشت گاو و گوساله در جهان می‌باشند. با توجه به سطح بالای تولید و صادرات گوشت گاو در کشورهای نظیر: استرالیا، زلاندنو، اروگوئه و... و مقایسه آن با میزان ذخایر گوشت گاو در این کشورها، این طور بنظر می‌رسد که ذخیره سازی بعنوان یک

روی سطح واردات بمنظور حمایت از تولید داخلی و قیمت گوشت گاو و اعمال می‌نماید. در زمینه سهمیه بندیهای واردات جامعه اقتصادی اروپا نیز به تفصیل سخن رفته است. این سهمیه ها نیز بمنظور حمایت از قیمتهای داخلی صورت می‌پذیرد. گرچه محدودیت مقداری برقرار نشده ولی به لحاظ اینکه مازاد بر این سهمیه ها مشمول سیستم عوارض متغیر می‌شوند خود بخود میزان واردات در سطح پایینی قرار گرفته و تجاوز از این سهمیه ها برای کشورهای صادرکننده غیر اقتصادی می‌باشد. عوارض متغیر، علاوه بر تعرفه های گمرکی، بعنوان بخشی از سیاست مشترک کشاورزی (CAP)، به واردات تمام طبقات دام و گوشت گاو و گوساله که تحت نظام (regime) گوشت گاو و گوساله جامعه اقتصادی اروپا به مورد اجرا گذارده می‌شود، تعلق می‌گیرد. نرخ عوارض به رابطه بین قیمت مرجع هفتگی «The Weekly Reference Price» (میانگین موزون قیمت روز بازار جامعه اقتصادی اروپا برای گاوهای پروار شده) و قیمت راهنما «Guide Price» (قیمت مطلوب تعیین شده برای تولید کنندگان تحت شرایط طبیعی و نرمال بازار) بستگی دارد!

علاوه بر موارد فوق، به لحاظ اهمیت مسائل بهداشتی دام و عدم وجود یک استاندارد واحد و دقیق در این زمینه کشورهای

(2) IMF, *World Economic and Financial Surveys, Primary Commodities, Market Development and Outlook, July 1989*. (Washington D. C; IMF Pub., 1989) P. 43.

(1) UNCTAD, *Op Cit.* P. 76.

جدول (۵): میزان ذخایر گوشت گاو و گوساله در بعضی کشورهای جهان طی سالهای

۱۹۸۱ - ۸۴

واحد: هزار تن (وزن لاشه)

کشور	سال	۱۹۸۱	۱۹۸۲	۱۹۸۳	۱۹۸۴	درصد تغییرات ۱۹۸۳-۱۹۸۴
جامعه اقتصادی اروپا (۱)		۲۳۵	۲۵۵	۲۳۲	۸۱۰	۸۷/۵
ایالات متحده آمریکا		۱۰۹/۳	۱۱۵/۶	۱۳۶/۵	۱۶۰	۲۳/۱
برزیل		۲۶۳	۳۰۲	۱۶۰	۲۰	۸۷/۵-
آرژانتین		۶۸	۶۶	۵۵	۱۰ ^(۲)	-
ژلاندو		۲۵/۵	۵۰/۱	۳۹/۵	۴۷	۱۹
استرالیا (۳)		۸۲/۳	۳۳/۷	۲۸	۲۲/۴	۱۲/۹-
کانادا (۴)		۳۱/۸	۲۰/۲	۱۷/۳	۲۲/۳	۲۸/۹
آفریقای جنوبی		۱/۳	۲/۵	۱۵	۳۵/۱	۱۳۲/۳
اروگوئه		۱۹	۳۰	۲۱	۱۰	۵۲/۲-

(۱): شامل ذخایر مداخله ای و ذخایر خصوصی می باشد.

(۲): شامل ذخایر در ماههای ژانویه تا ژوئیه سال ۱۹۸۴ می باشد.

(۳): ذخایر عمدتاً به شکل گوشت بدون استخوان هستند که در سردخانه ها بمنظور صدور به خارج نگهداری می شوند.

(۴): ذخایر در اول ژانویه هر سال ثبت می شود.

مأخذ:

GATT, *The International Markets For Meat*, 1985 (Geneva: GATT Pub., January 1976)

مفرط، غیر قابل پیش بینی و دوره ای قیمتها و نتیجتاً تولید طراحی شده است. طی سالهای ۸۶ - ۱۹۸۱ مقرراتی مقطعی (نظیر خریدهای ذخیره ای فصلی، محدود کردن خریدهای ذخیره ای به گاوهای نر، تمدید دوره مجاز برای خرید ذخایر و...) وضع گردید. لذا سطح ذخایر از ۲۰۰ هزار تن به مرز ۷۵۰ هزار

ابزار مؤثر در این کشورها بکار گرفته نشده است و احتمالاً فقط در فاصله بین کشتار دام تا مرحله عرضه به بازار داخلی یا خارجی، ذخیره سازی صورت می گیرد. حال آنکه در جامعه اقتصادی اروپا، ذخیره سازی بعنوان یک ابزار اصلی در سازماندهی بازار و محدود ساختن تغییرات

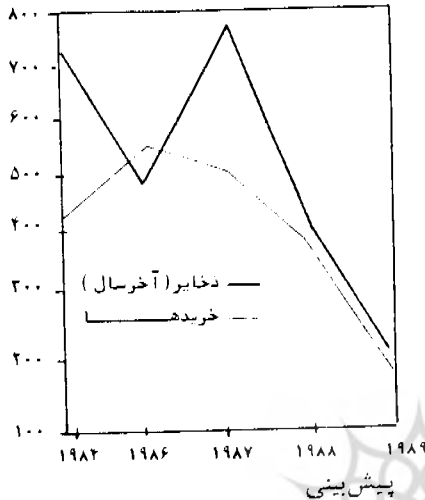
رساله جامع علوم انسانی

از مهمترین عوامل مؤثر در جهت گیریهای مربوط به مسائل بهداشتی دام، می توان از آلوده بودن یا نبودن مناطق عرضه کننده گوشت گاو و همچنین حساسیت کشورهای مسلمان نسبت به کشتارهای غیر شرعی نام برد.

▷ (۱) مؤسسه مطالعات و پژوهشهای بازرگانی، مجموعه تراز، نشریه بازرگانی خارجی، جلد اول، نیمه دوم سال ۱۳۶۴ (تهران: مؤسسه مطالعات و پژوهشهای بازرگانی، بهمن ۱۳۶۶) ص ۶۰.

نمودار (۱): میزان خرید جهت ذخیره سازی و ذخایر گوشت گاو و گوساله در جامعه اقتصادی اروپا

واحد: هزار تن (وزن لاشه)

مأخذ: Food outlook, August 1989 P. 16

جهان، حدود ۵۰ درصد رشد داشته بطوری که از ۱/۹۰ دلار به ۲/۸۵ دلار (برای هر کیلو) رسیده است. این رشد تا حد زیادی تحت تأثیر کاهش قیمت‌ها طی سالهای ۸۵ - ۱۹۸۱ قرار گرفته است. روند مشابهی نیز در مورد گوشت گوسفند و بره وجود داشته است. میزان رشد قیمت‌ها طی سالهای فوق در مورد گوشت گوسفند و بره حدود ۳۰ درصد بوده بطوری که از ۱/۳۹ دلار به ۱/۸۱ دلار (برای هر کیلو) رسیده است.

قیمت‌های گوشت گاو و گوساله طی سالهای ۸۸ - ۱۹۷۸، در کشور استرالیا،

تن افزایش یافت. در سال ۱۹۸۵ و همچنین سال ۱۹۸۷، فشار ناشی از بودجه سنگین نگهداری ذخایر و همچنین کاهش کیفیت محصول و نهایتاً قیمت آن، جامعه اقتصادی اروپا را ناگزیر به فروش این ذخایر در قیمت‌های بسیار پایین نمود. طرح ذخیره سازی خصوصی نیز، که در آن هزینه مالی مربوط به نگهداری گوشت به عهده بخش خصوصی می باشد بعنوان یک طرح کم هزینه تر برای دولت در سال ۱۹۸۶ پیشنهاد شد، این اقدام صرفاً بمنظور تعادل عرضه و تقاضا صورت پذیرفت. کاملاً مشخص است که سیستم خرید با هدف ذخیره سازی، بعنوان یک ابزار خودکار قادر به ایجاد تعادل در بازار نبوده است. لذا این نوع خریدها، طی سالهای ۸۹ - ۱۹۸۶، بشدت کاهش یافت (نمودار ۱) دریک نتیجه گیری کلی بنظر می رسد که اصلاً ذخیره سازی گوشت تازه که کالایی فسادپذیر و (در شکل تازه آن) از ارزش غذایی مطلوبی برخوردار است، چندان منطقی بنظر نمی رسد گرچه این مسائل به تمامی در مورد گوشت‌های پردازش شده صدق نمی کند.

قیمت گوشت قرمز:

متوسط قیمت‌های صادراتی گوشت قرمز در سطح جهان و گروه کشورها: با نگاهی به جدول (۶)، مشاهده می شود که طی سالهای ۸۸ - ۱۹۷۸ متوسط قیمت‌های صادراتی گوشت گاو و گوساله در سطح

جدول (۶): متوسط قیمت صادراتی گوشت گاو، گوساله، گوسفند و بیره در جهان و کشورهای عمده صادرکننده طی سالهای ۸۸ - ۱۹۷۸
 واحد: دلار برای هر کیلو

کشورها	سال					کشورها
	۱۹۷۸	۱۹۷۹	۱۹۸۰	۱۹۸۱	۱۹۸۲	
جهان	۱/۹۰	۲/۳۴	۲/۶۰	۲/۴۷	۲/۲۰	جهان
استرالیا	۱/۲۳	۱/۸۶	۲/۵۲	۲/۵۰	۲/۱۰	ایالات متحده آمریکا
آلمان غربی	۲/۷۵	۲/۵۷	۲/۶۹	۲/۶۵	۲/۹۰	آرژانتین
فرانسه	۲/۵۷	۲/۹۰	۲/۵۹	۲/۲۶	۲/۵۰	برزیل
ایرلند	۲/۵۸	۲/۷۱	۱/۹۲	۲/۵۹	۲/۵۳	ایالات متحده آمریکا
هلند	۳/۲۱	۳/۵۵	۳/۱۱	۳/۰۶	۳/۲۵	آرژانتین
ایالات متحده آمریکا	۳/۶۰	۴/۲۲	۳/۶۷	۴/۰۷	۲/۲۵	برزیل
آرژانتین	۱/۲۸	۲/۰۶	۲/۵۹	۲/۲۷	۱/۸۶	ایالات متحده آمریکا
برزیل	۱/۷۷	۳/۰۲	۳/۲۳	۲/۶۶	۱/۹۸	ایالات متحده آمریکا
جهان	۱/۳۹	۱/۵۹	۱/۷۶	۱/۸۶	۱/۸۱	ایالات متحده آمریکا
رئالندو	۱/۰۲	۱/۳۱	۱/۳۲	۱/۶۳	۱/۵۱	ایالات متحده آمریکا
استرالیا	۱/۰۸	۱/۲۳	۱/۲۱	۱/۵۱	۱/۵۶	ایالات متحده آمریکا
انگلیند	۲/۶۱	۲/۵۳	۳/۲۹	۳/۶۳	۳/۳۸	ایالات متحده آمریکا
سوئد	۲/۹۰	۳	۳/۱۰	۳/۰۸	۲/۶۶	ایالات متحده آمریکا
کشورها	سال					کشورها
	۱۹۸۳	۱۹۸۴	۱۹۸۵	۱۹۸۶	۱۹۸۷	
جهان	۲/۲۰	۲/۰۵	۱/۹۳	۲/۲۲	۲/۵۷	جهان
استرالیا	۱/۹۹	۲/۲۲	۲/۰۲	۱/۹۳	۲/۳۲	ایالات متحده آمریکا
آلمان غربی	۲/۶۵	۲	۱/۹۵	۲/۲۲	۲/۹۸	ایالات متحده آمریکا
فرانسه	۲/۲۶	۱/۹۳	۱/۶۸	۱/۷۰	۲/۹۶	ایالات متحده آمریکا
ایرلند	۲/۹۵	۱/۹۵	۱/۸۲	۱/۹۹	۲/۰۲	ایالات متحده آمریکا
هلند	۲/۹۲	۲/۳۹	۲/۴۱	۲/۹۳	۴/۰۷	ایالات متحده آمریکا
ایالات متحده آمریکا	۴/۱۹	۲/۱۵	۴/۲۸	۳/۴۸	۴/۸۲	ایالات متحده آمریکا
آرژانتین	۱/۸۲	۱/۹۹	۱/۹۰	۲/۲۳	۳/۳۲	ایالات متحده آمریکا
برزیل	۱/۷۵	۱/۸۶	۱/۸۸	۲/۰۷	۲/۶۶	ایالات متحده آمریکا

سال	کشورها					
	۱۹۸۸	۱۹۸۷	۱۹۸۶	۱۹۸۵	۱۹۸۴	۱۹۸۳
جهان	۱/۸۱	۱/۵۷	۱/۴۲	۱/۳۲	۱/۵۱	۱/۵۹
رلاندنو	۱/۹۵	۱/۲۸	۱/۱۲	۱/۱۱	۱/۲۴	۱/۳۶
استرالیا	۱/۳۶	۱/۱۷	۱/۰۶	۱/۲۶	۱/۴۰	۱/۲۸
انگلیس	۴/۰۴	۳/۲۷	۳/۱۴	۳/۵۴	۳/۵۵	۲/۹۵
نرکبه	۲/۰۲	۲/۰۹	۱/۸۰	۲/۰۱	۲/۰۹	۲/۳۵

مأخذ: مؤسسه مطالعات و پژوهشهای بازرگانی، بازار جهانی گوشت قرمز، در دست انتشار

در جامعه اقتصادی اروپا، ذخیره سازی بعنوان یک ابزار اصلی در سازماندهی بازار و محدود ساختن تغییرات مفراط و غیر قابل پیش بینی و دوره ای قیمتها و نتیجتاً تولید طراحی شده است.

خنثی می نماید. همچنین باید از سطح قیمتهای صادراتی در ایالات متحده آمریکا بعنوان بالاترین سطح قیمتها نام برد. (۴/۸۴ دلار برای هر کیلو در سال ۱۹۸۸). آلوده نبودن گوشتها به بیماری و همچنین صدور گوشتهای با کیفیت بالا از جمله عوامل مؤثر در قیمت های بالای این کشور بشمار می روند. حال آنکه قیمتهای صادراتی گوشت گاو در دو کشور آرژانتین و برزیل به لحاظ آلوده بودن منطقه به بیماری دام از سطح پایین تری برخوردار هستند.

با توجه به جدول مذکور، طی سالهای ۸۸ - ۱۹۷۸، متوسط قیمتهای صادراتی گوشت گوسفند و بره در عمده ترین کشور صادرکننده جهان (زلاندنو) حدود ۹۰ درصد رشد داشته است. این قیمت در سال ۱۹۸۸،

(بزرگترین صادرکننده گوشت گاو) حدود ۹۰ درصد رشد نشان می دهد. باید متذکر شویم که این قیمت، قیمت متوسط صادراتی انواع گوشت گاو، اعم از کیفیت خوب یا بد، استخوان و بی استخوان و... را شامل می شود و نباید آنرا با قیمتهای شاخص بین المللی یکی دانست. کشورهای عضو جامعه اقتصادی اروپا (آلمان غربی، فرانسه، ایرلند و هلند) نسبت به کشور استرالیا از متوسط قیمتهای صادراتی بالاتری برخوردارند. گرچه این گروه ذخایر مداخله ای خود را با قیمتهایی زیر سطح قیمت بین المللی به فروش می رسانند ولی باید توجه داشت که در محاسبه ارزش صادراتی، قیمتهای سطح بالایی که در تجارت درون گروهی این جامعه وجود دارد، اثر منفی قیمتهای پایین ذخایر مداخله ای را

قیمتهای گوشت گاو و گوساله با توجه به تغییرات عرضه و تقاضا از حساسیت زیادی برخوردارند... در ارتباط با عرضه، قیمت‌های گوشت گاو بوسیله رفتار ادواری بازار که از طبیعت سیکلی تولید گوشت تأثیر می‌پذیرد تعیین می‌شود.

ج: قیمت صادراتی گوشت گوسفند: گوشت بره زلاندنواز درجه PLS (گوشت بره سبک وزن با چربی متوسط، در بازار اسمیت فیلد « Smith Field ») به مقصد انگلستان (لندن)

حدود ۱/۹۵ دلار برای هر کیلو بوده است. حال آنکه طی سال مذکور متوسط قیمت صادراتی گوشت گوسفند بره در انگلستان معادل ۴/۰۴ دلار برای هر کیلورا نشان می‌دهد.

قیمتهای شاخص بین‌المللی گوشت:

بواسطه عدم وجود یک بازار واقعی که در آن تولیدات دامی (اعم از گوشت و فرآورده‌های گوشتی) در یک بورس کالایی به فروش برسند، معمولاً شاخص واقعی برای قیمت‌ها وجود ندارد، ولی قیمت‌های زیر بعنوان قیمت‌های راهنما و تعیین‌کننده مورد توجه قرار می‌گیرند.

عوامل مؤثر بر قیمت گوشت قرمز: آنچه که از آمار و ارقام بدست می‌آید، حاکی از نوسانات شدیدتر قیمت گوشت گاو و گوساله نسبت به گوشت گوسفند می‌باشد. قیمت‌های گوشت گاو و گوساله و دام گاوی با توجه به تغییرات عرضه و تقاضا از حساسیت زیادی برخوردارند. از یک سو، تقاضا نسبت به درآمد، قیمت‌های گوشت گاو و قیمت‌های گوشت‌های رقیب، - بویژه خوک و مرغ - بسیار حساس است. از سوی دیگر در ارتباط با عرضه، قیمت‌های گوشت گاو بوسیله رفتار ادواری بازار که از طبیعت سیکلی تولید گوشت تأثیر می‌پذیرد، مشخص می‌شوند.

الف: برای مناطق عاری از بیماری دام: قیمت‌های گوشت گاو ماده بدون استخوان، یخ زده، ۹۰ درصد بدون چربی از مبدأ کشور استرالیا به مقصد کشور ایالات متحده آمریکا. (C.I.F.)

کاهش و یا افزایش تولید گوشت در کشورهای عمده تولیدکننده، صادرکننده و واردکننده که منجر به تغییرات قیمت داخلی می‌گردد، از طریق تغییرات تقاضای وارداتی و عرضه صادراتی بر قیمت‌های بین‌المللی تأثیر می‌گذارد. تفاوت قیمت‌های گوشت در دو منطقه

ب: برای مناطق آلوده به بیماری دام؛ دو شاخص وجود دارد: نتایج مناقصات اعلام شده در کشور مصر و قیمت‌های گوشت و فرآورده‌های گوشت گاو کشور آرژانتین (F.O.B.) (شاخص دوم تا حدودی اهمیت خود را از دست داده است.)

در یک نتیجه گیری کلی بنظر می‌رسد که سیستم خرید با هدف ذخیره‌سازی، بعنوان یک ابزار خود کار قادر به ایجاد تعادل در بازار بوده است

گوشت گوسفند بسیار محدودتر از گوشت گاو می‌باشد. این امر هم به لحاظ میزان پایین تولید و مصرف این نوع گوشت در سطح بین‌المللی و هم به لحاظ حساس نبودن آن نسبت به خوراک دام که مستقیماً بر روی هزینه تولید در کشورهای عمده تولید کننده و صادرکننده (زلاندنو و استرالیا بواسطه مراتع فراوان) تأثیر نمی‌گذارد، می‌باشد. مضافاً اینکه بسیاری از اقدامات سیاسی که در زمینه صادرات و یا حمایت‌های داخلی گوشت گاو و گوساله اعمال می‌شود عمدتاً در گروه کشورهای پیشرفته سرمایه‌داری که مصرف کنندگان عمده این نوع گوشت هستند صورت می‌پذیرد و این اقدامات دامنه نوسانات قیمت گوشت را افزایش می‌دهد.

جامعه اقتصادی اروپا، از طریق اقدامات حمایتی نسبتاً شدید و با توجه به بالا تر بودن سطح قیمت‌های داخلی گوشت گوسفند در مقایسه با قیمت‌های وارداتی آن در این جامعه، تأثیر زیادی بر نوسانات نسبی قیمت این نوع گوشت در سطح بین‌المللی دارد.

آلوده و غیر آلوده بسه بیماری دام، بسیار حائز اهمیت است. ایالات متحده آمریکا، بزرگترین وارد کننده گوشت گاو در جهان، تعیین کننده قیمت‌های گوشت گاو در سطح مناطق غیر آلوده محسوب می‌شود. در سطح مناطق آلوده، همانطور که اشاره رفت قیمت‌های بین‌المللی در منطقه آمریکای لاتین از سطح پایینی برخوردار است ولی این منطقه بر روی بازار گوشت گاو با کیفیت عالی از نفوذ و تأثیر خوبی برخوردار می‌باشد. (قیمت یک تن گوشت گاو با کیفیت عالی معمولاً با ارزش تر از ۲ تا ۳ تن گوشت با کیفیت پایین تر است^۱).

قیمت فرآورده‌های گوشتی (اعم از عصاره‌ها، گوشت‌های پخته شده، و کنسرو شده) بوسیله چند شرکت محدود که بازار جهانی را کنترل می‌کنند تعیین می‌شود. قیمت‌های گوشت گاو نمک سود شده نیز با توجه به تقاضای وارداتی کشورهای عمده وارد کننده (یعنی انگلستان و ایالات متحده آمریکا) تعیین می‌شود^۲.

چنانچه دیدیم دامنه نوسانات قیمت

(1) UNCTAD, Op.Cit.P.25

(2) Ibid

- ۱ — مؤسسه مطالعات و پژوهشهای بازرگانی، بازار جهانی گوشت قرمز، در دست انتشار
- ۲ — مؤسسه مطالعات و پژوهشهای بازرگانی، مجموعه تراز، نشریه بازرگانی خارجی، جلد اول، نیمه دوم سال ۱۳۶۴ تهران: مؤسسه مطالعات و پژوهشهای بازرگانی، بهمن ۱۳۶۶.

منابع لاتین

گزارشات

1. F.A.O., *FAO, Trade Yearbook 1948-88*- Rome: FAO Pub., 1979-89
2. F.A.O., *FAO, Quarterly Bulletin of Statistics 1*. Vol. 3, 1990
3. GATT, *The International Markets For Meat, 1985*. Geneva: GATT Pub., January 1986.
4. IMF, *World Economic and Financial Surveys, Primary Commodities, Market Development and Outlook*, July 1989. Washington D.C.: IMF Pub.,
5. UNCTAD, *Studies in The Processing, Marketing and distribution of The Commodities, The marketing of bovine meat and Products: Areas for International Co-operation*. New York: UN Pub., 1989.

نشریات ادواری

Periodicals

1. *Agra Europe*, 1986-89
2. *Food outlook* 1986-90
3. *World Economic Service*, No.244- February 16-1988.